

Áætlun um afnám gjaldeyrishafta

15. desember 2011

Gjaldeyriskreppan 2008

- ▶ Seðlabankinn gefur út tilmæli um „Tímabundna temprun á útflæði gjaldeyris“ 10. október 2008
- ▶ Höftin verða hluti af efnahagsáætlun stjórnvalda og Alþjóðagjaldeyrissjóðsins 19. nóvember 2008
- ▶ Höftin að verulegu leyti frábrugðin gjaldeyrishöftum sem þekktust á Íslandi á árum áður, m.a. eru nú engin takmörk á gjaldeyriskaupum vegna innflutnings vöru og þjónustu.

Gjaldeyrishöft – gömul og ný

- ▶ „Nýtísku“ gjaldeyrishöft erlendis
  - ▶ Takmarkanir á innflæði skammtímafjármagns
  - ▶ Sporna við gjaldeyrisskekkingu efnahagsreikninga og söfnun erlendra skulda
  - ▶ Ætlað að draga úr líkum á eignaverðsbólum og snöggum viðsnúningi fjármagnsflæðis

Höftin venjast

- ▶ **Kostnaður við gjaldeyrishöft**
  - ▶ Fellur til hægt og sígandi
  - ▶ Erfitt að benda á hann (fræ sem ekki verða blóm)
  - ▶ Kostnaður við ýmiss konar umstang
- ▶ **Áhætta við afnám hafta**
  - ▶ Gengið gæti veikst
  - ▶ Fjármagn gæti streymt út
- ▶ **Langtímakostnaður við höftin þó meiri en hugsanlegur kostnaður við afnám þeirra**

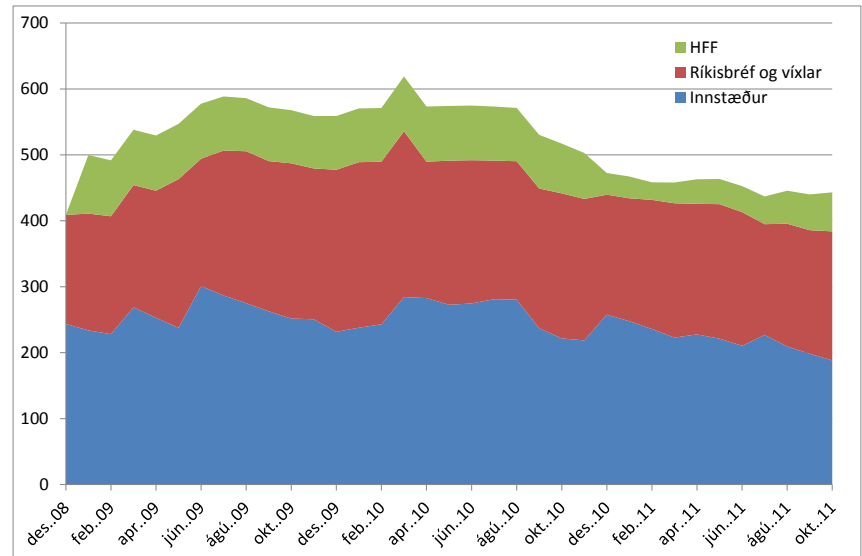

Helstu forsendur fyrir afnámi hafta

Afnám hafta á einu ári

Aflandskrónur

- ▶ 430 ma. kr. í eigu erlendra aðila
  - ▶ 188 ma. kr. í innstæðum
  - ▶ 196 ma. kr. í ríkisskuldabréfum
  - ▶ 59 ma. kr. í íbúðabréfum

- ▶ Lágmarka hættu á óróa á gjaldeyrismarkaði
  - ▶ Miklar eignir erlendra aðila fastar í landinu
  - ▶ Hætta á veikingu krónunnar við afnám
  - ▶ Hætta á fjármagnsflóttu (bæði innlendra og erlendra aðila)
  - ▶ Innstreymi þarf á móti útstreymi

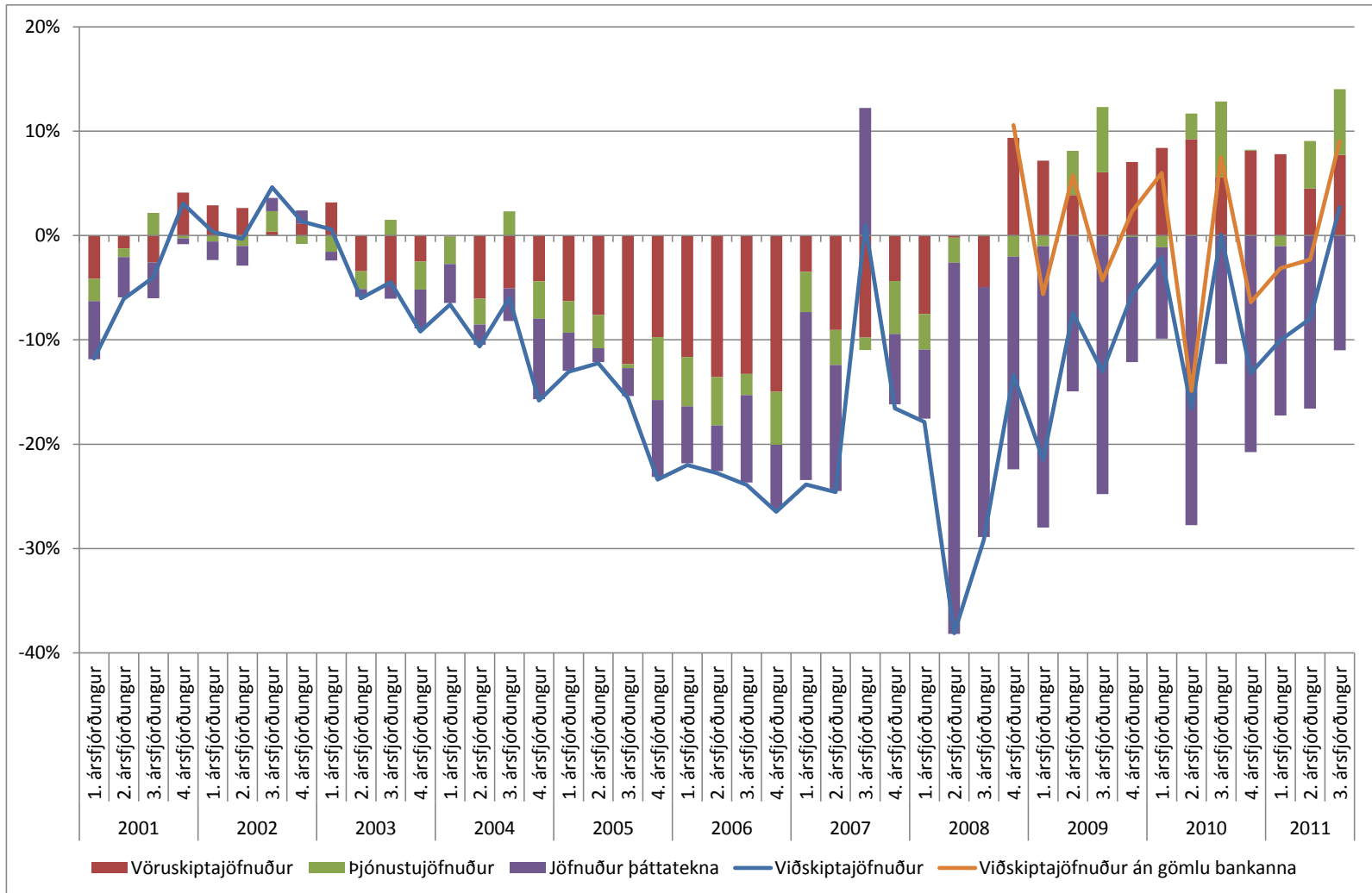
Aðgengi ríkisins að mörkuðum

- ▶ Ríkissjóður gaf út 1 ma. USD 9. júní 2011
  - ▶ 320 punkta álag
- ▶ Ísland útskrifað úr efnahagsáætlun AGS
- ▶ Lánshæfismat
  - ▶ S&P   BBB-   stöðugar horfur
  - ▶ Fitch   BBB-   neikvæðar horfur
  - ▶ Moody's   BB+   stöðugar horfur
  - ▶ Æskilegt að matið næði að hækka fyrir afnám
  - ▶ En vel heppnað afnám hafta gæti hjálpað til við hækkun matsins

Viðskiptajöfnuður

Gjaldeyrisforði

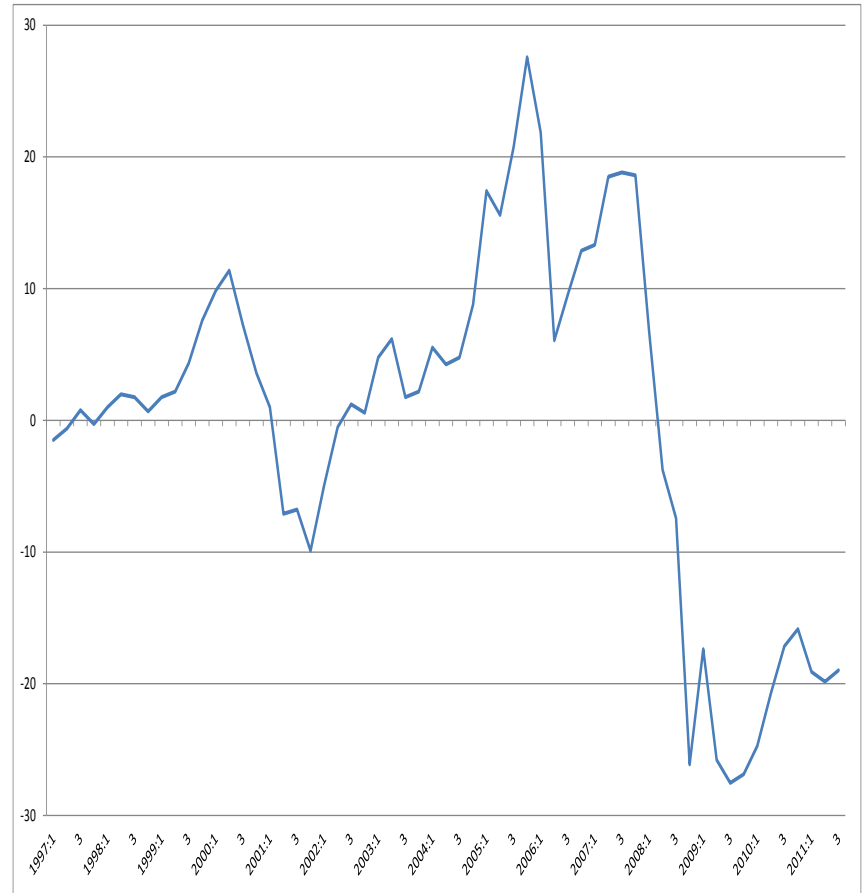
- ▶ Gjaldeyrisforðinn hefur verið styrktur mikið
- ▶ Forðinn að frádregnum skammtímaskuldum nú 270 ma. kr.
- ▶ Þörf á frekari eflingu óskuldsetts forða
- ▶ Óvarlegt að treysta á forðann til að hleypa út fjármagni

Erlendar eignir	1.112.148
Erlendar eignir utan forða	1.842
Erlendar skammtíma skuldir	42.525
Mótvirði við IMF	20.885
Gjaldeyrisreikningar fjármálastofnana	206.707
Bundnar gjaldeyrisinnstæður fjármálastofnana	293.163
Gjaldeyrisinnstæður ríkissjóðs	276.246
Nettó skammtíma gjaldeyrisstaða	270.781
Erlendar langtímaskuldir	38.571
Langtímaskuld við IMF	261.145
Bundnar gjaldeyrisinnstæður ríkissjóðs	53.643
Nettó gjaldeyrisstaða	-82.578

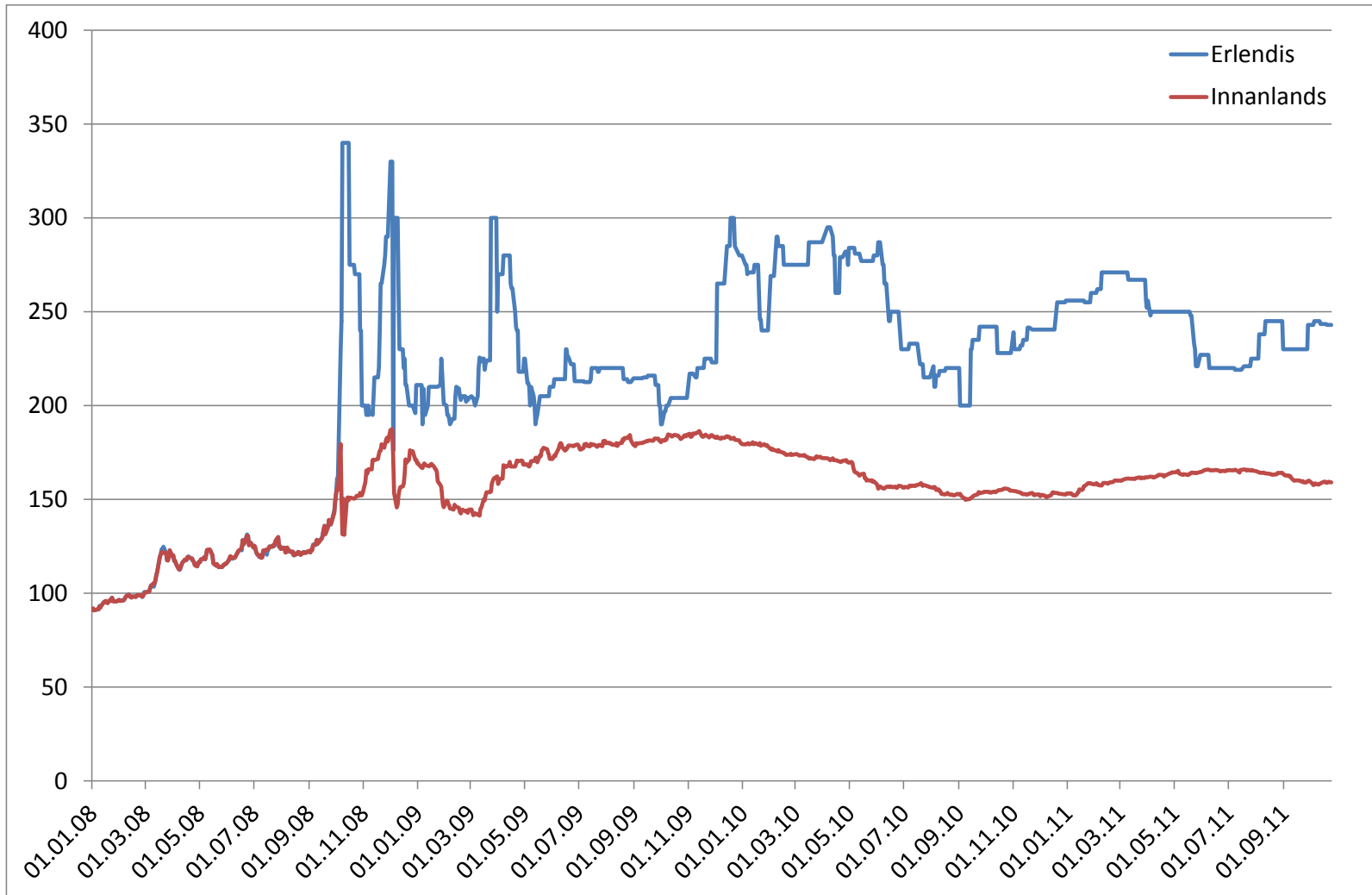

Raungengið enn veikt

- ▶ Um 20% undir meðaltali síðustu 14 ára
- ▶ Á þátt í viðsnúningi viðskiptajafnaðar
- ▶ Heppilegra að aflétta gjaldeyrishöftum meðan raungengið er veikt
  - ▶ Dregur úr líkum á fjármagnsflóttu
  - ▶ Dregur úr þörf á vaxtahækkunum

Aflandsgengi

Lausafjárstaða bankakerfisins

▶ Mat Seðlabankans í mars 2011

- ▶ Bankakerfið myndi ekki þola að töluverður hluti innlendra aðila flytti innlán sín út að miklu leyti
- ▶ Bankakerfið ætti að þola verulegt útstreymi innlána í eigu erlendra aðila

Peningastefnan eftir höft

- ▶ Ekki úrslitaatriði fyrir afnám hafta hver hún verður
- ▶ Óvíst að til sé „heppilegasta“ eða „besta“ peningastefna
  - ▶ Hún breytist og þróast með tímanum líkt og hingað til
- ▶ Aðalatriði
  - ▶ Dregið verði úr líkunum á sambærilegu ójafnvægi og skapaðist í aðdraganda gjaldeyriskreppunnar 2008
  - ▶ Mikilvægt að aflétta höftum óháð umgjörð peningastefnunnar

Haftalosunaraðgerðir hingað til

Afnám hafta á einu ári

Áætlun Seðlabankans

- ▶ **Aflandskrónum ýtt út úr hagkerfinu**
  - ▶ Gjaldeyrisuppboð síðastliðið sumar
  - ▶ 50/50 fjárfestingarleið kynnt í nóvember
- ▶ **Næstu skref**
  - ▶ Ríkisskuldabréf í erlendri mynt
    - ▶ Selt erlendum aðilum sem ekki fóru út í fyrri skrefum
  - ▶ Útgönguskattur á það sem eftir stendur

Annmarkar á áætlun Seðlabankans

- ▶ Hefur dregist á langinn
- ▶ Flókin framkvæmd
  - ▶ Þröngar reglur um hverjir mega taka þátt
  - ▶ Hvati til að bíða eftir betra gengi á seinni stigum
- ▶ Takmarkanir á þátttöku í gjaldeyrisuppboðum og skuldabréfaútboðum
  - ▶ Hefur áhrif á verðmyndun
  - ▶ Ólíklegt til að laða fram þá sem í reynd liggur mest á að komast út
- ▶ Áhersla á að flokka aflandskrónur
  - ▶ Fyrir hafta krónur (góðar)
  - ▶ Eftir hafta krónur (vondar)

Afnám hafta á einu ári

Tillaga að nýrri áætlun um afnám gjaldeyrishafta

Afnám hafta á einu ári

- ▶ Umbætur á framkvæmd peningastefnunnar
  - ▶ Lausafjárstýring fjármálakerfisins bætt
  - ▶ Gjalddeyrisforði nýttur við jöfnun langtímasveiflna raungengis
- ▶ Innleiðing varúðarreglna
  - ▶ Reglur um gjalddeyrisjöfnuð hertar
  - ▶ Lausafjárkröfur settar í erlendum gjaldmiðlum
  - ▶ Erlendar lántökur sveitarfélaga skilyrtar
  - ▶ Auknar eiginfjárkröfur gerðar vegna gjalddeyrisáhættu fyrirtækja og heimila
  - ▶ Leyft veðhlutfall húsnæðislána lækkar í útlánaþenslu
  - ▶ Tímabundnar hraðatakmarkanir á erlenda fjárfestingu lífeyrissjóða
- ▶ Útgáfa ríkisskuldabréfa í erlendum gjaldmiðlum
- ▶ Tímabundnar bremsur á útflæði
  - ▶ Þak sett á upphæðir, þrepað upp
  - ▶ Útgönguskattur lagður á, þrepaður niður

Útgáfa ríkisskuldabréfa í erlendum gjaldmiðlum

- ▶ Endurtekin útboð (3 til 4 mánuðir)
- ▶ Gjaldeyrisuppboð og útgáfa skuldabréfa
  - ▶ Gjaldeyrir greiddur með erlendum skuldabréfum ríkissjóðs
  - ▶ Bréfin gefin út til 20 ára
  - ▶ Uppgreiðanleg eftir 5 til 10 ár
  - ▶ Gefin út á markaðsvöxtum, álag kemur gegnum gengi krónunnar í gjaldeyrisuppboðum
- ▶ Skuldabréfin gefin út í helstu viðskiptamyntum
  - ▶ Hámarksupphæð t.d. 1 ma. EUR, 1 ma. USD og 0,4 ma. GBP
- ▶ Andvirði notað til að greiða niður aðrar skuldir ríkisins
- ▶ Viðskiptavakt á alþjóðlegum mörkuðum

Bremsur á útflæði á aðlögunartíma

- ▶ Þegar uppboðsgengi nógu nærri opinberu gengi
  - ▶ Öðrum höftum aflétt
- ▶ Fjárhæðartakmarkanir á fjármagnsviðskiptum þrepaðar upp
- ▶ Útgönguskattur þrepaður niður
  - ▶ Endurspeglar til að byrja með mun á uppboðsgengi og opinberu í síðasta útboðinu með hæfilegu álagi

